

ЦЕНТРАЛНА БАНКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА БАНКАРСТВО
СЛУЖБА FRONT OFFICE

Сарајево, 05.04.2021. године

**СЕДМИЧНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ
ТРЖИШТИМА 29.03.2021. - 02.04.2021.**

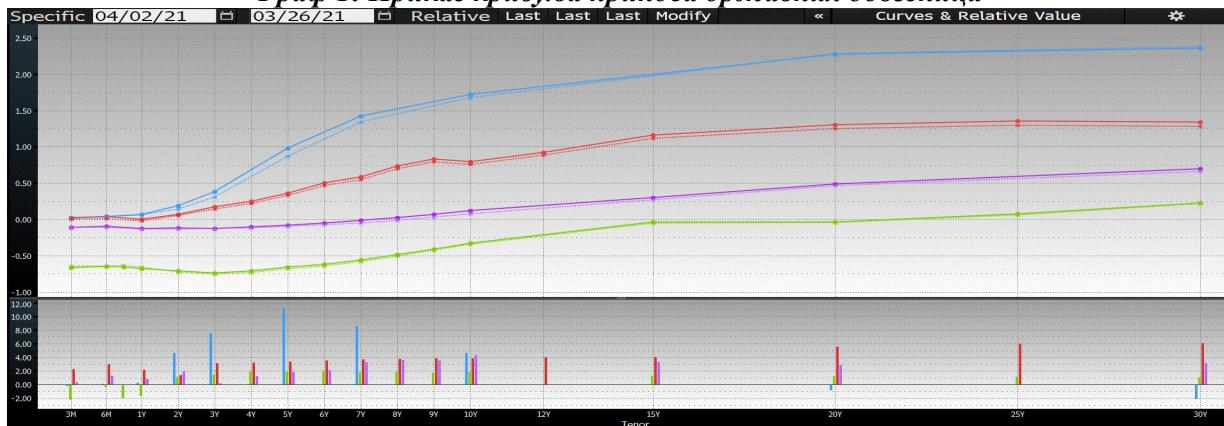
Табела 1: Приказ кретања приноса на државне обвезнице

Приноси	Еврозона		САД		Велика Британија		Јапан	
	26.3.21	- 2.4.21	26.3.21	- 2.4.21	26.3.21	- 2.4.21	26.3.21	- 2.4.21
2 године	-0,72	- -0,71 ↗	0,14	- 0,19 ↗	0,06	- 0,08 ↗	-0,14	- -0,11 ↗
5 година	-0,68	- -0,66 ↗	0,87	- 0,98 ↗	0,33	- 0,37 ↗	-0,10	- -0,08 ↗
10 година	-0,35	- -0,33 ↗	1,68	- 1,72 ↗	0,76	- 0,80 ↗	0,08	- 0,13 ↗

Табела 2: Приказ кретања приноса на њемачке Bubillove

Доспијеће	Приноси	
	26.3.21	- 2.4.21
3 мјесеца	-0,607	- -0,634 ↘
6 мјесеци	-0,645	- -0,649 ↘
1 година	-0,594	- -0,597 ↘

Граф 1: Приказ кривуља приноса државних обвезница

Граф приказује криве приноса Њемачке (зелена), САД (плава), Велике Британије (црвена) и Јапана (љубичаста) за периоде од 3 мјесеца до 30 година на дане 02.04.2021. године (пуне линије) и 26.03.2021. године (испрекидане линије). На доњем дијелу графа је приказана разлика између вриједности одговарајућих приноса на наведене датуме.

ЕВРОЗОНА

Приноси обvezница evrozone су на почетку прошле седмице забиљежили раст услед повећаног оптимизма на финансијским тржиштима. Средином седмице предсједница ЕЦБ Lagarde је, упркос расту трошкова задуживања на тржишту обvezница evrozone, изјавила да инвеститори могу тестирати ЕЦБ колико год желе, али да ЕЦБ има све „изузетне алатке“ да на то одговори, као и да ће исте употребљене по потреби. Ова изјава заједно с падом оптимизма у САД је у четвртак (посљедњи радни дан у прошлој седмици) утицала на одређени пад приноса обvezница evrozone. Након тога, главни економиста ЕЦБ Lane је изјавио да ће ЕЦБ имати још послла у смислу убрзања инфлације након пандемије, јер очекује да повећани цјеновни притисци ове године неће бити одрживи. У прошлој седмици је објављен прелиминарни податак који је показао да је настављен раст стопе инфлације у evrozoni, па је у марта достигнут ниво од 1,3%. С друге стране, темељна стопа инфлације у истом мјесецу, а која искључује цијене волатилних добара, је смањена на ниво испод 1%. Ипак, посматрано на седмичном нивоу, приноси обvezница evrozone су забиљежили

благи раст од 1 до 2 базна поена. Финансијска тржишта у Европи су због празника затворена од 2. до 5. априла.

Након што је Уставни суд Њемачке саопштио да разматра хитну жалбу против финансирања дуга земаља чланица ЕУ, члан УВ ЕЦБ Hernandey de Cos је истакао да је постигнут споразум ЕУ о финансирању земаља чланица у складу с уговорима ЕУ. Премијер Италије Draghi очекује да ће економија ове земље која је погођена пандемијом биљежити раст од 4,1% у овој години, док се за 2022. годину очекује раст од 4,3%, наводе поједини извори уочи званичних предвиђања која ће бити накнадно презентована. Предвиђања за 2021. годину су значајно нижа у односу на предвиђања која је дала претходна Влада на челу с премијером Conteom од 6%. Ипак, пројекција раста нове Владе за 2022. годину је нешто боља од предвиђања која је дала претходна Влада, која је очекивала да би раст могао износити 3,8%. У сваком случају, обје прогнозе су изнад прогноза Европске комисије и ММФ-а, који предвиђају да ће економија Италије у овој и наредној години биљежити стопу раста испод 4%. Централна банка Шпаније је објавила да је јавни дуг земље у прошлој години достигао 120% БДП-а, што је више од првобитно објављеног податка од 117,1%. Корекција овог показатеља је уследила након што су, у складу са захтјевима Брисела, додате обавезе тзв. лоше банке, а које произилазе из времена финансијске кризе прије десет година.

Табела 3: Кретање економских индикатора за еврозону

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Стопа инфлације – ЕЗ (прелим.)	МАР	1,4%	1,3%
2.	Темељна стопа инфлације – ЕЗ (прелим.)	МАР	1,1%	0,9%
3.	PMI индекс прерађивачког сектора – ЕЗ (финал.)	МАР	62,4	62,5
4.	Индекс економског повјерења – ЕЗ	МАР	96,0	101,0
5.	Индекс повјерења потрошача – ЕЗ (финал.)	МАР	-10,8	-10,8
6.	Малопродаја – Њемачка (Г/Г)	ФЕБ	-5,0%	-9,0%
7.	Малопродаја – Холандија (Г/Г)	ФЕБ	-	-5,7%
8.	Малопродаја – Шпанија (Г/Г)	ФЕБ	-6,2%	-5,9%
9.	Малопродаја – Грчка (Г/Г)	ЈАН	-	-5,0%
10.	Обим малопродаје – Ирска (Г/Г)	ФЕБ	-	-3,2%
11.	Потрошња становништва – Француска (Г/Г)	ФЕБ	1,5%	-0,1%
12.	Стопа незапослености – Њемачка	МАР	6,0%	6,0%
13.	Стопа незапослености – Финска	ФЕБ	-	8,1%
14.	Стопа незапослености – Ирска	МАР	-	5,8%
15.	Однос дуга и БДП-а – Италија (квартално)	IV квартал	-	9,5%
				11,1%

САД

Током протекле седмице предсједник САД Biden је представио план улагања у америчку инфраструктуру вриједан 2 билиона USD, заједно са 2 билиона USD раста пореза на добит, што је прва фаза мултибилионских напора да се преобликује највећа свјетска економија. Овим планом је предвиђено издвајање до 621 милијарде USD за финансирање традиционалних инфраструктурних пројекта укључујући путеве, мостове, мрежу јавног транспорта, електрична возила и витална чворишта, попут лука и аеродрома. Поред тога, план укључује подстицаје за „чисту енергију“, истраживање и развој, као и приједлоге за чисте стандарде у електричној енергији. Дат је мандат комуналним компанијама да постепено укину употребу фосилних горива те да је у наредних 15 године сведу на нулу. План који је представљен уједно значи и повећање пореза на добит на 28% са досадашњих 21%. Такође, планом је обухваћено повећање глобалног минималног пореза на 21% са досадашњих 13%.

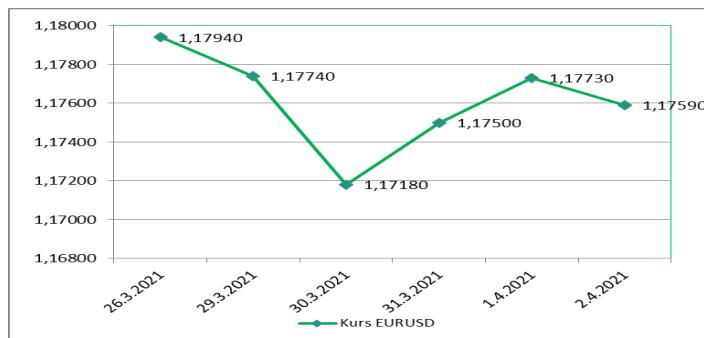
Члан одбора гувернера Fеда Waller је изјавио да су Федералне резерве далеко од повећања каматних стопа у овом тренутку, па га је та изјава сврстала у ред америчких званичника који су спремни да задрже подршку економији до краја године, док опоравак од пандемије не буде окончан. Поред тога, Waller је додао да тренутно не види доказе да инфлаторна очекивања изазивају забринутост, као ни да приноси обvezница или цијене активе појачавају забринутост око финансијске нестабилности.

Табела 4: Кретање економских индикатора за САД

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Повјерење потрошача	МАР	96,9	109,7
2.	МБА број апликација за хипотекарне кредите	26. март	-	-2,2% -2,5%
3.	ADP промјена броја запослених	МАР	550.000	517.000
4.	Иницијални захтјеви незапослених за помоћ	27. март	675.000	719.000
5.	Континуирани захтјеви незапослених за помоћ	20. март	3.750.000	3.794.000
6.	PMI прерађивачки сектор F	МАР	59,1	58,6
7.	ISM прерађивачки сектор	МАР	61,5	64,7
8.	Стопа незапослености	МАР	6,0%	6,0%
9.	Промјена запослених у нефармерском сектору	МАР	660.000	916.000
10.	Промјена запослених у приватном сектору	МАР	643.000	780.000
				558.000

USD је апрецирао у односу на EUR, те је курс EURUSD забиљежио пад са нивоа од 1,1794 на ниво од 1,1759.

Граф 2: Кретање курса EURUSD током протекле седмице

ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

Поједини званичници BoE сматрају да ће економија Велике Британије и даље требати подршку BoE како би се вратила на претпандемијски пут раста, чак и у случају убрзаног опоравка и одређене инфлације у овој години. Vlieghe је додао да мјерило оживљавања економског раста у земљи не треба да буде неколико квартала бржег опоравка, него и пуни опоравак тржишта рада. Исто тако, званичници истичу да Велика Британија не треба да имплементира сва правила ЕУ како би задржала финансијске активности у Лондону. Лондон као финансијски центар је са 31.12.2020. године искључен из јединственог ЕУ тржишта и потребно је да му се одобри приступ еквиваленције тржишту ЕУ од стране Брисела. Еквивалентност се појављује као потпуни доносилац права, што потенцијално може бити веома проблематично с аспекта финансијске стабилности.

Професионална група за људске ресурсе CIPD сматра да ће рад од куће вјероватно и даље остати актуелан након окончања пандемије, што је показало истраживање проведено над узорком од 2.000 компанија у Великој Британији. Већина компанија планира да омогући запосленима већу флексибилност у обављању послана.

Велика Британија је повећала минималну плату радника, што је подстицај који је заговарао министар финансија Sunak, који сматра да ће оваква одлука подстакти економију. Минимална плата коју компаније морају платити запосленима који су старији од 23 године је повећана за 2,2% на 8,91 GBP по сату. Раније се ова одлука примјењивала на запослене старије од 25 година.

Табела 5: Кретање економских индикатора за УК

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Нето потрошачки кредити (у млрд GBP)	ФЕБ	-1,5	-1,2
2.	Број одобрених хипотекарних кредити	ФЕБ	95.000	87.700
3.	Монетарни агрегат M4 (Г/Г)	ФЕБ	-	13,6%
4.	Nationwide цијене кућа (Г/Г)	МАР	6,4%	5,7%
5.	БДП (Q/Q) F	IV квартал	1,0%	1,3%
6.	Лична потрошња (Q/Q) F	IV квартал	-0,2%	-1,7%
7.	Извоз (Q/Q) F	IV квартал	0,1%	6,1%
8.	Увоз (Q/Q) F	IV квартал	8,9%	11,0%
9.	Укупне пословне инвестиције (Q/Q) F	IV квартал	1,3%	5,9%
10.	PMI прерађивачки сектор F	МАР	57,9	58,9

Током протекле седмице GBP је апрецирала у односу на EUR и у односу на USD. Курс EURGBP је забиљежио пад са нивоа од 0,85511 на ниво од 0,85050, док је курс GBPUSD повећан са нивоа од 1,3789 на ниво од 1,3832.

ЈАПАН

Гувернер BoJ Kuroda је изјавио да нове могућности кредитирања доприносе смањењу каматних стопа и да неће оклијевати да каматне стопе смањи уколико то буде потребно. Извјештаји BoJ су показали да су неке флуктације приноса добре за тржиште и да је могуће постићи циљ побољшања економије, иако ће требати времена. Као дио прегледа инструмената монетарне политике која је најављена раније овог мјесеца, BoJ је направила шему по којој плаћа финансијским институцијама до 0,2% камате уколико користе њене програме кредитирања. Kuroda је изјавио и да ће економски раст бити „очигледно позитиван“ у новој фискалној години, која почиње у априлу, захваљујући солидној глобалној трговини и домаћој потражњи за трајном робом. Он је додао да је опоравак америчке економије позитиван уједно и за Јапан и за глобални економски раст.

Из BoJ је саопштено да планира да редуцира укупан износ и учесталост куповина обвезница током априла у односу на март, што прати ранију одлуку да ће се проширити циљани распон приноса на десетогодишње обвезнице. Овај потез омогућава да приноси на десетогодишње обвезнице флуктуирају у ширем распону од 0%, а што је један од кључних приједлога у политици која се проводи од средине марта. BoJ је крајем прошле седмице објавила Tankan индекс великих производија који је показао да се повјерење међу великим производијачима аутомобила, електронике и других производа у I кварталу повећало на ниво од 5 поена са -10 поена колико је износио у посљедњем кварталу прошле године. Ово је први пут од III квартала 2019. године да је наведени индекс забиљежио ниво изнад 0.

Табела 6: Кретање економских индикатора за Јапан

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Стопа незапослености	ФЕБ	3,0%	2,9%
2.	Малопродаја (Г/Г)	ФЕБ	-2,8%	-1,5%
3.	Индустријска производња (Г/Г) прелим.	ФЕБ	-1,8%	-2,6%
4.	Поруџбине грађевинског сектора (Г/Г)	ФЕБ	-	2,5%
5.	PMI индекс прерађивачког сектора (финал.)	МАР	52,0	52,7
6.	Продаја аутомобила (Г/Г)	МАР	-	2,4%
7.	Индекс започетих кућа (Г/Г)	ФЕБ	-4,9%	-3,7%
8.	Монетарна база (Г/Г)	МАР	--	20,8%

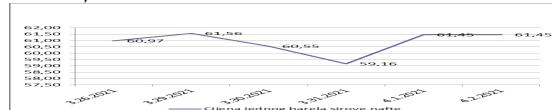
JPY је током протекле седмице депрецирао у односу на EUR, те је курс EURJPY забиљежио раст са нивоа од 129,34 на ниво од 130,17. JPY је депрецирао и у односу на USD, те је курс USDJPY забиљежио раст са нивоа 109,64 на ниво од 110,69.

НАФТА И ЗЛАТО

На отварању њујоршке берзе у понедељак цијена једног барела сирове нафте је износила 60,97 USD (51,70 EUR). Почетком седмице цијена нафте је повећана након што је одблокиран Суецки канал. Упркос томе што је одблокиран, овакво стање је имало ефекат по ланац снабдевања. Поред тога, инвеститори су почетком седмице били у ишчекивању одлуке ОPEC+ који је одржао састанак у четвртак. Очекивало се да ће ОPEC+ донијети одлуку о наставку смањеног обима производње за још један мјесец са циљем одржавања стабилности цијене овог енергента. Ипак, на састанку одржаном у четвртак ОPEC+ је изразио појачано повјерење у глобални економски оправак, те је постигнут споразум о постепеном повећању обима производње у мјесецима који долазе. Иако се очекивало да ће картел задржати опрезан став везано за питање тренутног смањења производње, као што је то учинио и претходног мјесеца, Саудијска Арабија и њени савезници су сада више ујерени да је тражња за нафтотом чвршћа, након успорења које је трајало годину дана под утицајем посљедица пандемије. Поједини аналитичари сматрају да растућа тражња у мјесецима који долазе значи да би се глобални дефицит у понуди нафте могао убрзати, чак и након што су се чланице ОPEC+ сложиле да постепено повећавају обим производње.

Број бушотина нафте у САД је повећан најбржим темпом од почетка пандемије под утицајем раста цијене овог енергента и појачаног оптимизма везано за тражњу за овим енергентом. Укупан број бушотина широм земље је повећан за 13 у овој седмици на укупно 337, што је највећи број од јануара 2020. године. На затварању тржишта у петак цијена једног барела сирове нафте је износила 61,45 USD (52,26 EUR). Посматрано на седмичном нивоу, цијена нафте је повећана за 0,79%.

Граф 3: Кретање цијене нафте током протекле седмице

Припремили:
Служба Front Office
Одјељење за банкарство

Одрицање од одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, пројене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као посљедица кориштења или немогућности кориштења информација, материјала или садржаја, или за последице одлука донесених на бази њих.

На отварању лондонске берзе метала у понедељак цијена једне фине унце злата је износила 1.732,52 USD (1.469,02 EUR).

Цијена злата је почетком седмице смањена под утицајем апрецијације долара, те је први пут од почетка марта забиљежила пад испод 1.700 USD по унци. Смањење је узроковано растом приноса на државне обвезнице САД и апрецијацијом долара, чему је допринос дао очекивани план потрошње предсједника САД Bidena. Средином седмице је представљен план потрошње у САД којим ће се у америчку инфраструктуру уложити 2 билиона USD, али то подразумијева и раст пореза на добит. Додатно убрзавање средстава у економију појачава инфлаторна очекивања, што ствара одређену подршку цијени злата. Цијена је почела да се опоравља, те се вратила на ниво преко 1.700 USD по унци под утицајем слабљења долара, али се и даље налази на путу да оствари највећи квартални пад у посљедњих више од пет година. У овом кварталу цијена злата је смањена за 10%, што би могла бити најлошија квартална перформанса од децембра 2016. године. Од августа 2020. године цијена злата је смањена за 19% и тренутно се налази на нивоу који је забиљежен пред почетак пандемије Ковид19. Током I квартала текуће године цијена овог племениног метала је смањена под утицајем очекивања економског опоравка и појачане вакцинације, што је умањило тражњу за сигурним активама попут злата. Крајем седмице цијена злата је наставила да биљежи благи раст, како је долар ослабио, а подаци са тржишта рада у САД показали да економија ипак биљежи спорији опоравак, док се очекује да би појачани подстицаји могли потакнути инфлацију. На затварању тржишта у петак цијена једне фине унце злата је износила 1.728,87 USD (1.470,25 EUR). На седмичном нивоу цијена злата је, другу седмицу заредом, забиљежила пад за 0,21%.

Граф 4: Кретање цијене злата током протекле седмице

